

H O R O L E Z E C

Věstník Klubu českých alpistů
Bulletin du Club Alpin tchèque

Číslo
N r o

1

1939

Ročník
Année

VI

OBSAH TOHOTO ČÍSLA:

Pius XI. - Achille Ratti †.
Cesty a úkoly (Er., str. 2).
Severovýchodními srázy Slavkovského štítu
(A. Veverka, str. 3).
V laponských horách (L. Škvor, str. 5).
Poznámky k horské fotografii (K. Kučera,
str. 6).
Západní Alpy v roce 1938 (J. Janeba, str. 8).
Zprávy klubové (str. 9).
Zprávy zahraniční (str. 11).
Literatura (str. 13).

Příloha:

str. I.: Hruboskalsko } (foto
str. II.: Příhrazy } Dr. K. Kučera).

SOMMAIRE DE CE NUMÉRO:

Pius XI. - Achille Ratti †.
Les moyens et devoirs (Er., p. 2).
Sur les pentes au Nord-Est de Slavkovský
štít (A. Veverka, p. 3).
Dans les montagnes de Lapponie (L. Škvor,
p. 5).
Les notices de la photographie en mon-
tagnes (K. Kučera, p. 6).
Les Alpes de l'Ouest en 1938 (J. Janeba, p. 8).
Nouvelles du Club (p. 9).
Nouvelles de l'Etranger (p. 11).
Littérature (p. 13).

Planches:

p. I.: Rochers de Hrubá Skála } (fot. Dr. K.
p. II.: Rochers de Příhrazy } Kučera).

ZA 6 HOD.

obstarám

vyvolání a vykopíro-
vání vašich snímků

B. HEGER

Praha II, Purkyňova 8, u Měšť. Bes.

UHLÍ - KOKS - ANTRACIT

na vagony

Svoboda a Hinais, Praha

HUDEBNINY GRAMOFONY DESKY RADIA

v hojném výběru
dostanete u firmy

MOJMÍR URBÁNEK

PRAHA II, JUNGMANNOVA 34

DOPORUČUJEME PRVOTŘÍDNÍ

Inkoust do plnicích per

VYRÁBÍ SE:

MODRÝ
ZČERNÁJÍCÍ
ČERVENÝ

MODRÝ
ZELENÝ
FIALOVÝ

NÁRODNÍ PODNIK

PIUS XI. - ACHILLE RATTI ✚

Dne 10. února zemřel jeden z nejvýznamnějších papežů posledních století, Pius XI., rozený Achille Ratti. Byl oblíben nejen v kruzích duchovních a politických, ale i v mezinárodních kruzích alpistických požíval úcty pro své sympatie a vynikající činnost v horolezectví. Dr. Achille Ratti byl od 25. do 40. roku svého života nadšeným a odvážným alpistou. Miloval zejména Walliské Alpy a skupinu Mont Blanc, kde vykonal celou řadu odvážných výstupů. Zvláště si oblíbil Monte Rosu a Matterhorn. V jeho době nebyl vyřešen problém přímého výstupu na Monte Rosu s italské strany a Dr. A. Rattimu se zdařilo v průvodu vůdce Gadiniho uskutečnit tento prvovýstup, kterým se slavně zapsal do historie italského alpismu. Směr jeho výstupu podržel do dnes název »Via Ratti«. Mimo uvedených skupin vykonal Dr. A. Ratti též těžké výstupy ve skupině Jungfrau. Za své zásluhy o alpismus byl v roce 1921 Dr. Ratti, tehdejší arcibiskup, jmenován odbočkou italského alpského klubu v Desiu čestným členem. I my, čeští alpiisté, skláníme se v pohnutí před památkou tohoto vynikajícího a vzácného representanta katolického světa, který ve svém apoštolském listu z 20. srpna 1923 dal zajisté nejpovolanější a nejvyšší kvalifikaci horolezectví, když prohlásil sv. Bernarda z Mentone patronem horolezců a doložil: »Tím, že se namáháme a snažíme, abychom vystoupili tam, kde vzduch je jemnější a čistší, obnovujeme svoje síly; tím, že se utkáváme s obtížemi všeho druhu, stáváme se silnějšími pro splnění těžkých povinností životních...« a který složil dále též nejvyšší hold horám, když napsal: »Velikým učitelem jsou hory, učí rozvaze, odvaze, podporují inteligentní snahy po dosažení nejvyšších cílů, přibližují k Bohu a učí jako velmi málo jiných božích výtvorů majestátu krásy a moci Prozřetelnosti.«

CESTY A ÚKOLY

Ceští horolezci měli před válkou svůj horolezecký terén a svůj horolezecký domov v Julských Alpách.

Ze zpráv o jejich činnosti lze zjistit, že tato činnost byla jednak průkopnická, sportovní a literární a jednak, že tato činnost byla úspěšná a bohatá.

Změny nastalé po světové válce vyžádaly si též, aby české horolezectví svoji organizační a spolkovou činnost v Julských Alpách přerušilo a přešlo — částečně — na nový domácí horolezecký terén — ve Vysokých Tatrách.

Pokud nebudou podrobněji zpracovány výsledky účasti českého horolezectví ve Vysokých Tatrách, bude snad lze přihlídnout, k vůli posouzení této otázky, k přehledu o vykonaných prvovýstupech v letech 1932—1935, jak byl naznačen v čís. 3., roč. IV. tohoto věstníku.

Protože účast na prvovýstupech třeba hodnotiti výše než běžnou sportovní horolezeckou činnost, jsou data tohoto zmíněného přehledu pro posouzení věci důležitá. Určitou opravu tato data vyžadují potud, pokud byla zpracována pro společnou účast Čechů a Slováků.

Pokud jde o leta následující, dlužno ještě dodat, že zde byly provedeny některé hodnotné výstupy českými horolezci, avšak jejich počet je pro zhodnocení celku stále ještě nepatrný.

Aby přehled o činnosti českého horolezectví byl úplný, bylo by třeba pojednat též o jeho účasti na jiných velehorských terénech a bude tedy záhodno, aby se někdo v povolaných této práce ujal.

Za vlastní a domácí terén bude patrně nyní třeba pokládat dobrý cvičný a lezecký terén, a to zejména na Hrubé Skále, na skalách u Příhraz, v Prachovských skalách, na Suché Skále a v Klokočských skalách.

Absolvováním tohoto terénu lze získat nejen potřebné předpoklady skalní lezecké techniky, ale lze dojít i k vynikajícím lezeckým výkonům na skále, které by bylo lze po náležité systematické přípravě na větší délky výstupů a po některých doplňcích přenést i na ty nejtěžší známé vysokohorské skalní terény.

Náležité využití tohoto terénu bude třeba označit patrně za první úkol českého horolezectví, a to zejména pro horolezecký dorost.

O významu sportovního horolezectví pro zdatnost mládeže bylo již napsáno dost a těm, kteří přijali úkol pečovat o zdatnost mladých lidí, neměla by tato škola zdatnosti a odvahy ujít a snad by jen stačilo rozhlédnout se po blízkém okolí, jak je kde sportovnímu horolezectví věnována péče a pozornost.

Snad by bylo třeba sledovati v organisovaném českém horolezectví dvojí úkol, který lze naznačiti asi takto:

Zapojení těch jednotlivců do horolezeckého společenství, kteří by mohli a byli dále ochotni zúčastniti se ve škole hor, »aby se stali silnějšími pro plnění těžkých povinností životních«. Zde by mohlo jíti o dosažení dobrého horolezeckého průměru při větším počtu účastníků.

Zvláštní sledování výcviku a některých materiálních podmínek výkonných horolezců, aby se též české horolezectví úspěšně a čestně zapojilo do výkonného horolezectví světového.

Terén pro technický výcvik ve skále je doma, jest třeba jen organisovati přístup k němu pro vzdálenější účastníky a umožniti přijatelný pobyt v něm.

Tento terén ovšem nestačí k tomu, aby se stal lezec horolezcem, tím se stává teprve ve vysokých horách, kde s výškou a obtížností podmínek nabývá horolezec na své kvalifikaci.

Jde jak o vysokohorský skalní terén, tak i zejména o terén vyšší, kde přistupují další činitelé, z nichž jsou hlavní sníh a led.

Zde bude nutno nastoupiti na tytéž cesty či »stopy«, po nichž jdou horolezci jiných národností. Jde se po linii obtížnosti nahoru, od terénů lehčích a snadnějších na terény vyšší a nesnadnější, bez zřetele na to, kde vysoké hory jsou.

Úspěch a splnění těchto úkolů závisí od toho, zda se najdou jednotlivci, kteří by se dovedli věnovati vážné činnosti cvičitelské, vychovatelské a vůdcovské.

Dosud bylo a je těchto jednotlivců u nás velmi málo; patrně pro obtížnost a neznalost podmínek, dosti možná též proto, že bylo málo i dobré propagace.

Další podmínkou je dobře fungující jednotná organizace a konečně také též to, aby místa, která přijala úkol a tedy i odpovědnost péče o zdatnost mladých příslušníků národa, zařadila do svého programu v mezích únosnosti též horolezectví, a to v celém rozsahu jeho možností.

Antek Veverka:

SEVEROVÝCHODNÍMI SRÁZY SLADKOVSKÉHO ŠTÍTU

Vzpomínka z prvního zimního výstupu severo-vých. srázy Slavkovského štítu, který vykonali 6. února 1939: Eduš Kirchner a Antek Veverka. Výstup vede roklí, končící prahem, přetékajícím velkým vodopádem, mezi oběma severo-východními žebry Slavkovského štítu.

Konečně se uskutečnilo, po čem jsem skoro celý rok toužil a snil: stojím s kamarádem Edkem pod žlebem, který bude naší cestou. Co jsem se nastal na serpentínách od »Kamzíku« ke Skalnatému plesu, kolikrát jsem očima přeměřil tento sněhový žleb, představující ideální přímý výstup na Slavkovský z Velké Studené doliny. Slavkovský štít — takový rozložitý, pohodlný, snad i nezajímavý »kopec«, na který vede ze Hřebínku únavná »Kuhweg«, na který se oplatí vyjít ještě tak v zimě na lyžích a vyzkoušet svoje lyžařské umění na kristiánkách v korytě do Slavkovské dolinky. Tak asi vypadá od jihu. Stoupáš-li však pod jeho severními srázy Velkou Studenou dolinou, tu zdá se ti, že to nemůže být jeden štít: to je spleť srázných stěn, vzdušných žeber, úzkých žlebů, v které se těžko vyznáš. O mohutnosti tohoto skalního obra si učiníš náležitou představu, když ze Hřebínku skoro až na Zbojnickou chatu stoupáš tři hodiny v jeho stínu.

Když jsem jednou v zimě 1938 pozdě večer sjížděl na lyžích se Skalnatého plesa na Kamzík, zastavil jsem se a oči utkvěly na jednom z jeho žlebů. Ležel v něm modravý stín, protínal přímo sev.-vých. stěnu a na jeho dolním konci visel proud zamrzlého vodopádu. Nemohl jsem se odtrhnout od jeho smělé výšky; dýchal na mne svým mrázivým stínem — a tenkrát se ve mně probudilo přání vystoupit jím na vrchol. Potom při každé příležitosti studoval jsem z dálky možnosti průstupu, přitahoval mě stále víc a víc, a jakmile se v něm objevil první sníh, byl jsem takřka posedlý touhou po něm.

*

Těžký byl včera plecák cestou na Zbojnickou chatu, se železy, cepínem, skobami a vším ostatním. A jak beznadějný byl večer, kdy přes hřebeny se začala převalovat mlha, vítr a dešť bily do oken chaty a Edko i já jsme každou chvíli vycházeli ven, abychom bezpečně zjistili, že počasí se trvale horší. V jídelně ležel připravený náš batoh — a my dva jen smutnými pohledy se loučíme se zítřejší túrou. Vždyť času je tak málo: snad brzo opustím Tatry, abych se snad do nich nikdy nevrátil, a teď, když jsem našel kamaráda na túru, můj sen mi uniká!

Bez nálady jdu spát — — —

Když se probudím, první myšlenkou je: Co počasí? Bedlivě naslouchám — ne, vítr už nedoráží! Honem tepláky a ven! — Je to možné? Nebe poseté hvězdami, nad Bradavicí visí půlka měsíce, celé okolí chaty se leskne v jeho paprscích a naprosté bezvětrí. Po nočním dešti je sníh pokryt ledovou kůrou a krásně »nese«. Ideální poměry pro náš výstup! Spěšný pohled na hodinky: čtvrt na šest. Nejvyšší čas vzbudit Edka. Opatrné zaklepání na dveře, ale už se ozývá Edkův hlas: »Však já už nespím, čekám na tebe.« Poslední příprava batohu, vydatná snídaně a v 6.15 opouštíme chatu. Místy jdeme lehko po povrchu sněhu, místy probořujeme jeho sklovitý povrch a potom hrozně trpí naše holeně, narážející na okraj stopy, ostrý jako nůž. Opatrně sestupujeme a za hodinu jsme u nástupu.

Na východě rudnoucí obloha slibuje den, jaký se nedá zlatem zaplatit. Ano, tak krásně je. Tak, jak horolezec ve snu vidí svou nivu. Nebe svítí jak vyleštěná číše. Na ledem pokryté plotně připevňujeme železa, stisk ruky před túrou a začínáme. Přes pruhy sněhu, přerušované travou a kosodřevinou, dere se Edko vzhůru. Místy je to »dřevařina«, přelézáme pružnou kosodřevinu, za záchyty nám slouží její uzlovité větve, tráva, jednou musím dokonce jistit v poloze velmi vratké: stoje rozkročmo na dvou větvích kosodřeviny. Dostali jsme se už do stejné výše s prahem vodopádu a třeba vytraversovat do žlebu. Nahoru to nejde, skála samý led a proto Edko polovici lana zavěšuje za nepatrný výstupek a opatrně se spouští tři metry níže. Vidím, jak si sundává rukavice, ale ani to nepomáhá — všude záchyty pod ledem. Teď mizí za skálou. »Ještě dva metry — konec lana — dál,« to je několik slov, které nám stačí, abychom si rozuměli, i když se nevidíme. Pro mě s batohem není nijak lehkou cesta, kterou šel Eduš. Rukavice rovněž dolů, nohama opatrně zkoumat každý kousek sněhu, každý sebe nepatrnější záchyť očistit od sněhu, obezřetně se obrátit obličejem ke skále, přilnout k ní celým tělem a zvolna se sunout do prava a dbát, aby se ani v nejmenším neporušila rovnováha. Nejhorší mám za sebou a po několika lehkých metrech jsem u Edka. Ten leze dál, lana rychle ubývá, jistě je už ve žlebu. A skutečně, když je na mne řada, objeví se za žebrem žleb a v něm Edko jistící přes cepín, zabodnutý až po hlavici do sněhu. Přešli jsme nejtěžší úsek výstupu a obavy, že bude ve žlebu těžký, snad i prachový sníh, jsou vyvráceny radostným zjištěním, že sníh je mimořádně tvrdý a bude radost stoupat. Železa se krásně zakusují do sněhu a myslím, že tak příznivé poměry pro zimní výstup sotva kdy budu mít. Kotníky i šlacha sice hodně trpí, ale sotva máme čas na to myslet, zapomínáme na vše, co nás tíží a trápí, zvolna a jistě blížíme se vrcholu.

Postupně dosahujeme výšky protějščího Gantu (1886 m), Malého (2089 m) i Velkého Kostola (2151 m), Lomnického sedla (2193 m). Pohled ze žlebu na celý Prostřední hřeb s nejvyšším Prostředním hrotem (2440 m), na západní stěnu Lomnického štítu (2634 m), dějiště legendárních bojů v této nejkrásnější a nejtěžší tatranské stěně, které tu svedli Poláci Stanisławski, Birkenmajer a Kupczyk, na L'adový štít (2630 m), Baranie rohy (2536 m) a celý uzávěr Velké i Malé Studené doliny, nás co chvíli nutí, abychom se zastavili a nasýtili nádherným pohledem. Naš žleb je stále ještě ve stínu, zatím co protějščí hřebeny se ohřívají v slunci. Zmizel dokonce ledový povlak na západní stěně Lomnického, která ráno vypadala jako pocukrována jemnou křišťálovou vrstvou. I my cítíme, že se blížíme k slunci, ač jsme ještě v stínu. Sníh je už měkčí, místy se boříme až po pás a tempo se zřejmě zpomaluje. Už jsme tak vysoko, že slunce nahlíží i sem, do sev.-vých. stěny, a protože se ozývají i naše žaludky, pouštíme se do zásob. V chráněné stěně je příjemné teplo a blízkost nedalekého vrcholku uvolňuje naši spokojenost. Za čtvrt hodiny pokračujeme přímo k vrcholku, vyhýbáme se, pokud možno, skále, která je čím dál častější, a volíce raději sníh. Konečně jsme na hřebenu, ještě tři délky lana a stojíme u triangu. Dík ve stisku ruky Edkovy, postavíš se vedle něho — nemusíme si ani nic povídat. Píseň dozněla...

Na jih od nás z mléčného moře mlh zdvihaří se Nízké Tatry. Jsou tak blízko, skoro na dlani, od Králový hole až daleko za Dumbier. Na východě vykukuje z mlhy jako nepatrný ostrůvek špička Ihly v Levočských horách. Oči putují dále na západ a tam utkvívají nejdéle. Na hřebenech a stěnách tatranských štítů, stojících tu jako řetěz bílých rytířů. Hluboko pod námi vykukují z mlhy konečky tmavých lesů. A zrak pomalu klouzá s výšky dolů, až objeví v dolině malou hnědou kostku. Zbojnická chata, naše východiště. Rozeznáme i nepatrné tečky, pohybující se před ní. Paní Kirchnerová a přátelé nás objevili dalekohledem. Zajodluje s Edkem, že o nich též víme.

A potom nás obklopí veliké bílé ticho, přikryté temnou modří jakoby hedvábného nebe. Lehounce táhne vítr přes vrchol Slavkovského. Je jako dech spícího dítěte...

*

Přes tisíc metrů výškového rozdílu od nástupu, čtyři hodiny práce, které od nás hodně požadovaly, ale které nám též tolik daly, to vše je za námi. Byla to krásná túra, krásný boj a teď prožíváme krásnou chvíli štěstí. Ano, je to štěstí, co prožíváme na vrcholcích hor, nikdy vítězství. Tak, jak to řekl jeden německý horolezec: »Es gibt keinen Sieg über den Berg, es gibt nur einen Kampf um das Bergglück.«

V LAPONSKÝCH HORÁCH

Krásný, slunný červenový den v Uleaborgu. Zima a skrovná vegetace. Šestnáctihodinová jízda z Tampere jako by odčarovala krásné březové lesy a koberece zelených luk jižního Finska. Zakrásně borovice, bažiny a suchá, žlutá tráva působila neutěšeně. V Kuivaniemi se začal sypat sníh a u Kyrajoki se jeví zaplavené louky jako jediná vodní plocha, z jejíž hladiny vykukovaly jen střechy dřevěných bud. Pohraniční Tornio bylo poslední stanicí podivuhodného Suomi-Finska a krátce nato se již hlásila švédská Haparanda. Představoval jsem si ji vždycky jako něco studeného, ale takové zimy a mrazivého větru, vanoucího z rozčeřené hladiny Tornioelfu, jsem nečekal. Věru rád jsem se uchýlil do vytopeného vlaku, v jehož komfortních turistických vozech III. tř. překvapí broušené sklo, láhve se stále čerstvou vodou, hodiny, teploměry, zvláštní oddělení pro zavazadla, a chodby, v nichž se odkládá svrchní oděv.

Té noci jsme marně čekali na tmou, kterou jsme naposledy viděli před týdnem v Estonsku a Rusku. Za Näsbergem míjíme hranice Laponska, krátce před půlnocí se ocitáme v Murjeku za denního světla, podobného soumraku. Ve chvíli mihne se tabulka Polcirkeln na místě, kterým probíhá polární kruh a v zápětí stavíme ve stejnojmenné stanici. Jsme na 66° 32' 30" severní šířky. Na západě se objevují vysoké bílé hory, jež mizí brzo v husté chumelenici a za nedlouho vystupujeme v příjemném městečku Gällivare. To je také pod sněhem, i rozsáhlé, ještě zamrzlé jezero Vasarajärv, i Gällivare Dundret.

To je první laponská hora, na niž se vypravuji hned příští noci; chci s jejího temene vidět půlnoční slunce. Je to hora turistická, vlastně jen pouhý vrch, 823 m vysoký; proto bylo vlastně nejobtížnější, dostat se vůbec k jejímu úpatí. Nejprve pustými pastvinami s loňskou suchou travou, v níž mne málem polekal vyplašený zajíc, celičký bílý. A potom močály, přes něž to šlo jen stěží. Ba, byly okamžiky, kdy jsem nemohl ani dopředu, ani zpět, obklopen jen proradnými metlicemi s propadávajícím se bažinatým dnem; jen ostrůvky březového porostu byly spásou. Ale pak, na úbočí hory samé jsem se brodil sněhem tak krásným, jaký si jen lze představit v růžových paprscích slunce, teď hodinu před půlnocí již slábnoucího. Na vrcholu chata, jejíž dveře povolily na pouhý stisk ruky: severská poctivost, severská čistota; i dříví nachystáno, i nádobí připraveno — jen vařit. A venku pohled do nedozírných dálek švédské země, tonoucí v růžové záplavě — nejhezčí daleká Kebnekaise, nejvyšší švédská hora (2128 metrů), ledová plocha tuze sličného jezera Vasarajärv, i hora Malmberget. Ale dlouho to netrvalo: právě o půlnoci se slunce schovalo do mraků, ze kterých vyplulo, až když jsem ke druhé hodině s půlnocí v hotelu usínal — a tehdy jsem oň věru nestál, když se mi usadilo právě na lůžku.

V uších mi ještě hučelo od hřmění obrovských vodopádů Porjus a Harspranget, když nás unášel vlak dále na sever, do Kiruny. I tady kryl sníh jezero Luossajärv. Tyčí se nad ním dvě proslulé hory, obě ze železa: Luossavaara a Kiirunavaara, jež patří k největším světovým dolům na železo. Také s jejich vrcholů je vděčný výhled do švédského kraje, oživeného hejnem bílých skvrn — zamrzlá jezera. — Laponský tábor v Rensjön s nesmírně zajímavými chyšemi nevládných Laponců a plachých, malých Laponek, proslulé severské obědy, jichž chody lze čítat na desítky, veliká stáda sobů, 70 km dlouhé a ovšem zamrzlé jezero Torneträsk, důležitá turistická stanice Abisko s krásnými laponskými horami Nuolja, Lappporten a Suomaslaki, metrové závěse a mohutné převisy u Björkliden; ve Vassijaure norské hranice, velikánský most přes Norddal, mnohonásobné a ječivé ozvěny vodopádů v protilavinových tunelech a galeriích nad ledovými kaskádami; za Hundalen — moře. To Atlantický oceán se sem vklíní vázným Rombakelfjordem, který se zejména u Sildviku líbí svou horskou scenérií. Než se nadějeme, jsme v nejsevernější železniční stanici světa a východišti arktických výprav, v Narviku.

Na půlnoční přístavní promenády a na procházky táhlým a smutným Beistjordem vzpomínám rád. Norské fjordy jsou vůbec takové: dýší tak divným, krásným steskem, a příkré skály, mezi něž se moře vervalo, až kručí svou ponurostí a mohutností. A Skjomenfjord? To byla rovnou pohádka: noční plavba k ledovci frostisenskému, jehož zelenavý proud ledu stékal až do moře. A vznášeli se nad ním sněhobílí rackové.

Věřte, nevyspal jsem se mnoho za polárním kruhem. Ve dne se nechce, v noci to nedá, když slunce nezapadá: na horu Fagernesfjeld jsem šel také na noc. To už je hora pořádná — 1270 m — uvážíme-li, že se musí stoupat od samé hladiny moře.

A zvedá se přímo nad Narvikem. V holém, chudičkém březovém lesíku byly ještě loňské jahody a borůvky, ještě plné šťávy. Skoro každým krokem však byly zakrnělé a mechem porostlé břízy řidší a lišejník s nich visel jako dlouhý vous. Od sněhové hranice byl výstup svízelnější: zprvu rozbředlá kaše s ostrůvky kleče, pak bořící se sněh a konečně umrzlá jeho vrstva. Na kluzkém ledu, mezi trhlinami s ledovými rampouchy mi samotnému dobře nebylo; namáhavé lezení po zledovatělé skále vyčerpalo, tuze zahřálo, ruce rozedřelo; liščí stopy však dovedly až na vrchol — skoro čtyři hodiny trval výstup.

Na úpatí Fagernoestjeldu ležel půvabný Narvik mezi svými fjordy, osvětlenými sluncem, jež vykouzilo na hladině třpytivou cestičku. Po rozsáhlém Ofotfjordu se vinula jako hedvábná nit stopa po dávno zmizelém parníku, kterou se zítra budeme plavit k severské idyle Lofoten, ke studené rybářské pohádce Svolvaeru, k podivuhodnému souostroví Vesteraalen, k Raftsundu, Trollfjordu, k překrásné hoře Åarbodstindu a dále k severu... Ticho bylo úchvatné — jen sirény parníků je zdola rušily. A hory kolem dokola — to byla koruna všeho. Nad Rombakefjordem se sice halily do mlhavého závoje, jen strmá Rombakstötta z něho vyčnívala; nad Beisfjordem imponovala špičatá a výrazná hora Blaisen spolu s Beisfjordtöttou, vládoucí všemu tomu bílému podívání, jež obdařilo půlnoční slunce něžně růžovým nádechem. Ten pak ulpěl brzo na všem, i na kamenné, zledovatělé vrcholové hranici, i na nadýchaných obláčkách, i na moři. I sněh v mých rukách růžoví; sypu-li jej do závějí, v nichž vězím po kolena, sypu růžový, třpytivý proud, na který se nemohu dosti vynadávat.

Půlnoční slunce — to byl veliký ohnivý kotouč, jehož jasná celodenní záře se změnila na hodinku v půvabný, byt' intenzivní růžový přísvit, který tolik slušel celé krajině. Chvilí to slunce vyhlíželo, jako by chtělo zapadnout. Ale nezašlo. Zůstalo nehybně celé na obzoru, jako by váhalo — jak nádherná je jeho chvějící se silueta v moři! — a náhle se pak šinulo do výše, aby zahájilo znova svou triumfální cestu po nebeské klenbě.

Hory a moře! Málokdy je našinec uvidí pohromadě s ledovci, sněžnými pláněmi. Dvě největší přírodní krásy, z nichž každá sama o sobě dojímá a mluví do duše. Hory svou velebností, velikostí, vznešeností, moře nekonečnou hrou barev, věčným zápasem odlivu a přílivu, hudbou vlnobití, i teskně krásnou jednotvárností. Pravda, párkrát mi udělalo: moře s Cařihradem, Athenami, Malagou je velmi pěkné podívání — a že mne Neapolský záliv rovnou nadchl, to jistě proto, že mu kraluje Vesuv. Ale proč tohle povídám: to jen, abych řekl, že už tehdy, před lety, jsem si uvědomil, že hory jsou tou krásou největší. A že sebestroslulejší mořské panorama neobstojí u horského člověka před mohutným dojmem, kterým působí velehory, nesmírnost nebetyčných vrcholů, sněh, led, ohlušující hukot vodopádů i idylický šešest potůčků, závratně příkrá úbočí i měkká zeleň údolí, kouzlo nebezpečných propastí, radost a potěšení z výkonu...

Kolem Fagernoestjeldu se však snoubí všechna ta chromující horská příroda i s půvabem moře — kombinace divukrásná. Vidím ji v rámci, jaký může dát té úžasné poplivané jen krajina polární: svítí na ni půlnoční slunce.

A dole odpočívá milý, přívětivý Narvik.

JUDr. Karel Kučera:

POZNÁMKY K HORSKÉ FOTOGRAFII

Horská fotografie jest v podstatě fotografií krajinářskou, poněvadž to, co naše oko vábí k vrcholům, není v podstatě nic jiného, než přírodní krásy krajinové, ovšem nejvelkolepěji vyvinuté. Jest tedy pro horskou fotografii důležité, abychom si připomenuli základy této normální fotografie krajinářské.

Od dobrého obrazu vyžadujeme:

1. aby snímek měl jeden hlavní motiv, čím jednodušší, tím lepší pro celkovou působivost obrazu. Přeloženo do horské fotografie: jeden vrchol štítu — starý horský kostelíček — určitý pohled do údolí — kříž na vrcholu. Jeden hlavní předmět zcela stačí;

2. snímek má dle možnosti míti popředí a pozadí. Pozadím bývá v našem případě zpravidla kopec, horské hřebeny, mraky. Popředí jest to, co dává obrazu vlastní svého druhu švih a náladu;

3. obraz musí býti prostorově harmonicky rozdělen. Fotografie jsou obrazy, sestávající se z linií, světél a stínů. Docíliti toto rozdělení, jest otázkou vypěstěného citu a vkusu. Musíme se při tom poohlížeti po horolezeckých časopisech a po výstavách, kde se velmi často dovíme, co a jak lze fotografovati;

4. nálady přírody — vzdušná perspektiva, mraky, účinky světla — musí býti navzájem ve správném vztahu reprodukovány v barvě černobílé. Tento správný vztah při reprodukci jest poloviční výhrou a docílí se vhodným výběrem negativního materiálu, správným osvětlením a správným filtrem.

To jsou pravidla, stará jako fotografie sama.

Zajímavé je srovnání obrazů z některého předválečného alpinistického časopisu a obrazu z dnešní doby. Hory zůstaly tytéž, obrazy změnily se zásadně.

Dnes rozumíme zcela jinak tomu, co máme v obraze zdůrazniti. Víme snad, jak má obraz vypadati, aby v něm bylo to, co chceme zobraziti, ale chceme dále mimo to, aby v obraze bylo vyjádřeno něco, co prozradí, že jsme o tom přemýšleli, kam se máme postavit a jak máme zachytiti právě tu zvláštnost, která je pro ten který vrch nápadná, obrazově, eventuálně ji ještě v obraze zvláště vyznačiti.

Když nějaký vrch je nám nápadný svou výškou, tak musíme jeho vrchol dát i v obraze až k hornímu okraji, i kdybychom tím byli nuceni obětovati krásné mraky. Jen tak získáme na obraze správný dojem o výšce vrcholu... Rovněž, chceme-li zachytiti stromy, musíme se snažiti je dostati tak, aby jejich příznačný tvar (holé štíhlé kmeny stromů jehličnatých, obnažené kořeny u stromů na skalnatých svazích atd.) byl zachycen jako motiv hlavní, obrysy hor jako motiv vedlejší. Kříž nebo výškový bod na vrcholu hory musí býti rovněž v obraze postaven tak, aby trčel proti nebi, poněvadž jen tak zdůrazníme jeho postavení na vrcholu.

Zvláště důležitá je volba popředí. Zde máme dvojí možnost — buď zvoliti si popředí přirozené, neživé, nebo popředí umělé — stať. Není třeba se zde podrobněji zmiňovati o tom, které popředí je pro působivost snímku vhodnější, poněvadž to jest právě činnost fotografa, aby sám usoudil, jak se má rozhodnouti. Všeobecná zásada je: popředí musí působiti přirozeně, nikdy nemá býti zřejmo, že jde o sestavení umělé. V tom se chybí zejména při popředí, ve kterém jsou zobrazeny osoby. Lepší je snímek bez popředí nebo popředí z věcí neživých, než popředí s osobou, která se do fotografovaného motivu nehodí nebo staví se tam naprosto nepřirozeně.

Použijeme-li jako popředí osobu, můžeme docíliti následující zlepšení:

1. můžeme v obraze správně znázorniti představu velikosti jednotlivých předmětů;
2. můžeme lépe znázorniti prostorovou hloubku celého snímku;
3. člověk jako popředí může svým postavením dovésti a upozorniti prohlížejícího na hlavní motiv obrazu;

Pohlížíme-li na obrázky výlučně z technického stanoviska, můžeme zhotoviti všechny snímky a zachytiti všechny scény, bez ohledu na působivost ploch a osvětlení. Co znamená však pro nás výběr motivu, když působivých snímků jest tak málo? Zde je záhodno připomenouti si jednu zásadu: nejlepší obraz jest ten, který jest jednoduchý, složitě a spletené popředí snímku odvede pozornost od hlavní věci. Ovšem, zase popředí musí zde býti a pro horské snímky osvědčuje se pravidlo, že působivé je přerušení hlavní vodorovné linie nějakou linií kolmou. Fotografujeme-li s nějakého středně vysokého vyhlídkového kopce údolí, splývají vrchy v pozadí v dosti nevýraznou linii. Snímek získá, přerušíme-li tuto linii něčím nápadnějším v popředí (nějaký bližší vrchol), nebo přerušíme ji něčím, co se nám v obraze promítne i do oblohy (triangl na vrcholu, kříž atd.).

Působivé je popředí, které je takřka uříznuto z objektu. Toto částečné popředí (roh chaty, kořen stromu, okapová roura se střešním) je obrazově účinnější, než kdybychom do snímku hleděli dostati celý předmět. Technicky je nutno dáti pozor na to, abychom toto částečné popředí, které bývá oproti hlavnímu předmětu velmi blízko objektivu, dostali na snímek ostré. To znamená, že musíme často velmi silně zablouzniti.

Efekt snímku je velmi závislý na osvětlení. Leckdy nemáme na výběr a musíme fotografovati bez ohledu na počasí. Máme-li však čas, studujme nejlepší možné osvětlení. Nebojme se fotografovati proti světlu, je to snazší, než se všeobecně myslí. Znamená to pouze starost o to, aby přímé sluneční paprsky nevnikly do objektivu. Není k tomu nutno, abychom si kupovali drahé sluneční clony, stačí, uděláme-li si z tmavého papíru kornout, který nasadíme na objektiv. Fotografujeme-li přímo proti slunci tak, že by slunce přišlo na obrázek, postavíme se s aparátem tím způsobem,

aby alespoň objektiv byl ve stínu fotografovaného předmětu. Je-li ten předmět kamarád a je-li mrazivý vzduch a fotografujeme-li jeho hlavu, osvětlenou zezadu sluncem, tak jeho dech svítí rovněž ve slunci a takováto »svatozář« může zlepšiti celý snímek.

Nefotografujeme po slunci (t. j. slunce svítí dozadu na matnici aparátu), snímek pak vypadne ploše, beze stínů. Pro normální snímky je postranní osvětlení nejlepší, poněvadž rozhraní světla a stínů zachytíme v aparátu a s tím zároveň podrobnosti objektů. Nezapomeňme ovšem, že postranní světlo v letní době v poledních hodinách má stíny velmi krátké aproti osvětleným plochám velmi tmavé

ZÁPADNÍ ALPY V ROCE 1938

Když v roce 1932 zdolali bratři Schmidové severní stěnu Matterhornu, zůstaly nevyřešeny ještě dva velké problémy, a to severní stěna Eigru a severní stěna Grandes Jorasses. Všechny pokusy o rozřešení obou problémů končí po několik let nezdarem a někdy i katastrofou. Konečně v roce 1935 dne 28. a 29. června vystupují dva vytrvalci, a to Martin Meier a Rudolf Peters severní stěnou Grandes Jorasses na Point Groz (4108 m). O dva dny později, 1. a 2. července 1935, opakují zmíněný výstup dokonce dvě skupiny lezců, a to R. Chabot a G. Gervasutti, druhá skupina slečna L. Boulaz a Raymond Lambert. Grandes Jorasses má však ještě další vrcholky a tak přicházejí pod severní stěnu italští lezci, kteří vystupují ve dnech 4., 5. a 6. srpna 1938 severní hranou na Point Walker (4206 m, nejvyšší vrcholek Grandes Jorasses).

Nejdéle vzdoruje severní stěna Eigru, a to její pravá část (západní). Levá část severní stěny Eigru (východní) není tak strmá a zdolali ji dne 20. srpna 1932 švýcarští lezci Hans Lauper a Alfred Zürcher, doprovázeni nejlepšími švýcarskými vůdci Alexandrem Gravenem a Josefem Knüblem. Pravá část severní stěny Eigru (západní) odolává náporům lezců v roce 1934, 1935, 1936, 1937 a teprve loni ve dnech 21., 22., 23. a 24. července 1938 provedli první zdařilý výstup němečtí lezci Andreas Heckmair, Ludwig Vörg, Heinrich Harrer a Fritz Kasperek.

Výstup severní hranou na Pointe Walker a výstup severní stěnou na Eiger jsou největší výkony lezecké docílené v roce 1938 v západních Alpách. Krásným výkonem upozornili na sebe mladí lezci H. Hintermeier a T. Sporrer, oba z Mnichova, kteří vystoupili v Berner Oberlandu ve dnech 19. a 20. září 1938 od ledovce Guggi, západní stěnou na Mnicha.

Ve Valliských Alpách mají pozoruhodný úspěch Wolfgang Gortler a L. Steinauer, kteří provedli dne 28. a 29. září 1938 první výstup severní stěnou na Mont Blanc de Seillon. Zmínku zasluhuje též první výstup severovýchodní stěnou na Alphubel, provedený 1. srpna 1938 Blanchetem a dvěma vůdci.

Velké pozornosti lezců těšila se v minulém roce skupina Mont-Blancu. Markýza d'Albertas, doprovázena svým vůdcem (A. Ottoz), provedla dne 17. srpna první výstup na Mont Rouge de Peuterey z ledovce Fréney, dne 10. srpna čtvrtý výstup na Père Eternel, dne 25. srpna třetí výstup na L'Aiguille Croux z ledovce Fréney, 26. srpna přechod Dames Anglaises (Pointes Casati, Castelnovo, Yolanda a Isolée) a dne 30. a 31. července vystoupila ještě s p. G. Clotem na Mont-Blanc pověstnou hranou Peuterey.

Jean Duchosal a Robert Gréloz našli novou cestu na L'Aiguille des Glaciers dne 16. července a provedli první výstup jihojihozápadní stěnou na l'Aiguille Sud de Trélatéte dne 31. července.

G. Boccalatte a G. Gervasutti mají prvotinu na **L'Aiguille Gugliermína**. P. Allain a J. Leininger podnikli první výstup na **Doigt de l'Etala** dne 18. července

Faure, Ed. Frendo a Griere provedli druhý úplný výstup na **Grands Charmoz** hranou de la République (cesta Allain-Feutren) dne 26. srpna.

Sl. Boulaz a P. Bonnant uskutečnili čtvrtý výstup na **Dent du Calman** cestou Allain-Leininger dne 31. července.

8 Ch. Cornaz a R. Mathey provedli první výstup severozápadním svahem na **Courtes** dne 31. července.

Hruboskalsko
Rochers de Hrubá Skála — Ecole d'escalade en Bohême

Saharská jehla a Saharská věž.
L'Aiguille et la Tour de Sahara.

Foto Dr. Kučera.

Dračí stěna.
La Paroi du dragon.

Foto Dr. Kučera.

Příhrazy
Rochers de Příhrazy — Ecole d'escalade en Bohême

Kobylí hlava.
La Tête de la Jument.

Foto Dr. Kučera.

Barberina.
La Tour de Barberina.

Foto Dr. Kučera.

Paul Aschenbrenner, W. Mariner a Th. Plattner vykonali druhý výstup na **Mont-Blanc du Tacul** cestou Chabod-Gervasutti dne 18. července.

G. Gervasutti a bratři Bottineli vykonali druhý přímý výstup východní stěnou na **L'Aiguille de Leschaux** dne 22. července.

G. Boccalatte, A. Sarfatti a M. Piolti vykonali první výstup západní hranou na **Petites Jorasses** dne 26. července.

Ch. Authenac a F. Tournier, provedli první výstup východním svahem na **Col du Fou**.

Na vrchol Mont-Blancu byly opakovány některé významné výstupy, jako na příklad: hranou Innominata (čtrnáctý výstup), Sentinelle Rouge (letos čtyři výstupy), levá varianta Sentinelle Rouge (šestý a sedmý výstup).

V Dauphiné se vyznamenali M. Fourastier a A. Madier, kterým se podařilo po několika pokusech vystoupiti dne 18. a 19. srpna nádhernou severní stěnou na **Rateau**.

P. Schermann a J. Vernet vykonali první úplný výstup dlouhou východní hranou na **Pic Coolidge** dne 17. července.

P. Boniface, A. Colomb a F. Germain provedli první výstup severní stěnou na **Pic Maitre** (Grande Ruine) dne 6. srpna.

J. Berthet a M. Ravanat vykonali pátý výstup jižní stěnou na východní vrchol **Meije**.

P. Boniface a A. Colomb vykonali třetí výstup jižní stěnou (cesta Fourastier-Madier) na **L'Aiguille Dibona** dne 10. července.

Louis Arnoux a Georges Vernet provedli první výstup severovýchodní hranou (přes Col du glacier Noir) na východní vrchol **L'Ailefroid**.

Sl. B. Fiévet a René Mallieux vykonali první úplný přechod celého hřebene **L'Ailetroide** od západu k východu (druhý přechod vůbec) dne 3. srpna.

Louis Arnoux a Otto Schaller uskutečnili osmý výstup proslulým hřebenem Coste Rouge na **L'Ailetroide** dne 22. července.

Bratři Vernet-ové provedli první výstup jižní hranou na **Petit Pelvoux** dne 18. srpna.

Fourastier, Breton a Madier vykonali druhý výstup západní hranou na **Pointes des Aigles**.

Provedeno bylo ještě několik dalších prvotín, jako na Bans, Pic Bruyères, Pointe de l'Alpe (poslední východní věž skupiny Roche Méane, východně od Col de la Bête).

J a n e b a.

ZPRÁVY KLUBOVÉ

Valná hromada Klubu českých alpistů v Praze

bude se konati

ve čtvrtek dne 22. června 1939 o 19. hodině ve spolkové místnosti

v Praze II., Vodičkova ul. 34, vchod z levé pasáže.

POŘAD JEDNÁNÍ :

1. Čtení a schválení protokolu loňské valné hromady
2. Výroční zpráva výboru a zpráva revisorů účtů.
3. Volby funkcionářů.
4. Stanovení členského příspěvku na rok 1939.
5. Volné návrhy.

Jednotliví funkcionáři Klubu jsou členstvu k dispozici vždy ve čtvrtek v klubových místnostech »u Nováků«, Praha II., Vodičkova ulice 34, od 19.30—21 hod. Tamtéž možno se dohovoreti o cvičeních a nedělních zájezdech.

Noví členové: Prof. Jar. Peklo, Praha XII., Chodská 3.

Cvičení ve skalách. Zprávy o zájezdech a cvičeních oznámíme na schůzkách ve čtvrtek v klubových místnostech. — Cvičitelství sbor vypracuje program vždy pro měsíc napřed. Mimo to upozorníme vždy v sobotních denních listech (Národní listy, Národní politika, event. Lidové noviny a České slovo) na nedělní program.

Turistickou mapu Českého ráje vydá ještě letos do hlavní sezony Klub čs. turistů.

Náš člen pan Jan Beran odstěhoval se do Limy v jihoamerické republice Perú, kde se stal vedoucím prodejny akc. spol. Baťa. Posílá nám pozdrav z peruánských hor a slibuje, že bude nám zasílati zprávy.

Piero Ghiglione, náš čestný člen, oznamuje nám z Turína, že vykonal velikou horolezeckou cestu kolem světa. Letadlem odebral se z Turína do Bangkoku v Siamu, pak přes Singapore na Sumatru, Javu a Bali. Vykonal výstup na Lavor 3400 m, na Borneu vystoupil s Angličanem Fisherem na Kinabalu 4200 m. Po té vystoupil na Sumatře na Sibajak 3200 m. Odtud odebral se do Japonska, kde vystoupil na Fudžijamu 3870 m a na Hotaku 3200 m, kde provedl prvovýstup severními velkými gendarmy. Na Formose slezl horu Njitaka 4000 m, načež přešel do Austrálie, kde slezl jednu z těžkých věží Blue Mountains. Odtud odebral se na Nový Zéland, kde strávil ve špatném počasí 40 dní. Přes nepohodu zdařil se mu výstup až téměř k vrcholu hory Cook 3760 m a dvakrát pokusil se marně o výstup na Tasman 3600 m. Z Nového Zélandu odejel přes Fidžijské ostrovy a Samoa na Hawaiské ostrovy, kde vystoupil na Halea Kali 3000 a na Mauna Keu 4300 m. Z hawajských ostrovů odletěl do Spojených států, kde podnikl výstup na Mount Lyell 4020 v kalifornském pohoří Sierry Nevady. V Coloradu sestoupil do Grand Canyonu a na lyžích přešel Berthouds Pass ve výši 3500 m. V květnu hodlá inž. Ghiglione podniknouti novou výpravu do jihoamerických Kordiller.

Stálý sekretariát Slovanských turistických spolků v Krakově oznamuje, že dnem 19. dubna t. r. zastavil v důsledku nynějších poměrů až na dále svoji činnost.

Podporujte naši horolezeckou literaturu.

J. Janeba, Horolezecká cvičení v Prachovských skalách. Cena 20 K.

Dr. Kroutil-Dr. J. Gellner, Vysoké Tatry, horolezecký průvodce. I. část Kriváň—sedlo pod Čubrinou, III. část Český štít—Polský hřebec, IV. část Východná Vysoká—Sediello, V. část L'adová kopa—Kopské sedlo. Cena každého svazku 35 K. Všecky uvedené části opatříme Vám s výhodnou slevou.

R. Pilát, Cvičné skály a horolezectví u nás. Cena pro členy K 6.50.

Klubovní odznaky. Každý člen má povinnost býti opatřen klubovním odznakem, který prodává pokladník. Cena velkého odznaku K 13.— a malého K 10.— Poštou o porto více.

Pohlednice našeho Klubu. Loni vydali jsme serii 8 pohlednic s pohledy našich horských a skalních terénů. Serii zašleme našim členům za sníženou cenu K 4.50 se složením lístkem.

Zpráva redakce.

Vzhledem k událostem, které velmi znesnadňují jak celkovou činnost Klubu, tak i činnost jednotlivých členů výboru a redakce, bylo usneseno, aby v letošním roce »Horolezec« vycházel čtvrtletně, a to tak, aby celkový rozsah ročníku rovnal se rozsahu ročníků dřívějších. V příštím čísle hodláme začít vydávati horolezeckého průvodce po dalších skalních terénech v Čechách, a to postupně tak, aby bylo možno je z časopisu vyjmouti a po dokončení svázati dohromady bez porušení ostatního textu.

ZAHRA NIČNÍ ZPRÁVY

Úmrtí. Slavný italský alpista Gabriele Boccaslatte a jeho druh Mario Piolti byli v říjnu zabiti lavinou kamení při pokusu o přímý výstup jižní stěnou na l'Aiguille de Triolet ve skupině Mont Blanc. G. Boccaslatte byl italskou vládou vyznamenán zlatou medailí za zásluhy o alpismus v Itálii a patřil mezi nejlepší italské horolezce. Společně s naším čestným členem P. Ghiglione a naším předsedou R. Pilátem provedl v roce 1937 výpravu do korsických hor. Turinská odbočka C. A. I. založila na jeho počest alpinskou školu »G. Boccaslatte«.

Předsedou německého Alpenvereinu stal se Dr. Seysz-Inquart.

Belgický alpský klub zvolil za svého místopředsedu dřívějšího gen. tajemníka hraběte Xaviera de Grunne. Jeho nástupcem stal se René Mallieux. Oba jsou v mezinárodním horolezeckém světě velmi známi.

Úmrtí slavného vůdce. Arnaldo Maquinaz, význačný vůdce na Matterhorn a průvodec Guido Reye, zemřel na chatě u Breuilu ve stáří 63 let.

Úmrtí. Maurice Paillon, vynikající francouzský alpista, zemřel ve stáří 82 let. Byl čestným členem Groupe Haut Montagne a redaktorem orgánu francouzského alpského klubu »La Montagne«. Vykonal řadu prvovýstupů ve francouzských Alpách a zachoval si podivuhodnou svěžest. Ještě ve vysokém stáří konal odvážné výstupy a zůstal až do své smrti aktivním alpistou.

Švýcarský alpský klub slavil dne 23. října u příležitosti své valné hromady jubileum svého 75letého trvání. Ke slavnosti dostavili se též zahraniční hosté. Slavnostní proslov pronesl místopředseda klubu Dr. Hugo Meyer, který o letošním kongresu byl též v Praze delegátem. Valná hromada v Olten zvolila potom za čestné členy zasloužilé alpisty a členy klubu: Dr. Bugniona, Aix-en-Provence, gen. Ch. Bruceho v Londýně, sira W. Ellise ve Sheffieldu, Dr. H. Koeniga v Curychu a prof. Dr. P. Niggliho v Curychu.

Úmrtí. V roce 1938 zemřelo několik vynikajících anglických alpistů. Nejstarší z nich, George Yeld, zemřel ve stáří 93 let a provedl v letech od 1878 do 1921 celou řadu výstupů a prvotin. Henry G. Willink byl svého času místopředsedou anglického alpského klubu a zemřel ve věku 89 let. Ze zemřelých francouzských alpistů zmiňujeme se o E. A. Martelovi, který byl čestným členem anglického alpského klubu. Z Američanů zemřel mezinárodní alpista W. H. Workman, který vykonal několik výprav do Himalájí. Ve Francii zemřel čestný předseda francouzského alpského klubu Albert Gatine ve stáří 83 let. Zemřelý byl průkopníkem francouzského horolezectví a na jeho pohřbu byla hojná účast vysokých hodnostářů a reprezentantů francouzského alpismu.

Maďarská horolezecká škola nalézá se v Oszoly, 25 km severozápadně od Budapešti, ve skupině pilišského pohorí. Skály jsou vzdáleny 10 minut od vesnice Csobánky, která leží na autokarové trati z Budapešti do Ostfihomu. Hlavní návštěvníci skal jsou členové klubu: »Magyar Szövetség Havasi« v Budapešti, jehož předsedou jest H. z Kineastu. Jeden z nejlepších maďarských lezců jest Otto Skolil.

Německá himalajská výprava do oblasti Garhwalu byla skončena v druhé polovině loňského roku. Pod vedením profesora Schwarzgrubera z Vídně provedla výprava ve skupině Gangotri během padesáti dnů šest výstupů nad 6.000 m a sice Sri Kailash, Chandar Parbat, Swachhand-Peak, Bagirathi, Chaturangi-Peak, Mandani-Parbat, a vedle toho byly učiněny pokusy na zdolání Chaukamby 7140 m, kde nad 6000 m nebylo možno proniknouti. Rovněž nezdařily se výstupy na Satopanth 7032 m a na Kedernath 6940 m.

Lanová dráha k Matterhornu, a sice z Breuilu k ledovcům, se dostavuje. První díl byl vystaven v roce 1935 a druhý díl v délce 4½ km z Plan-Maison ku Testa Grigia s výškovým rozdílem 1000 m bude vbrzku ukončen.

Životní jubileum. Náš čestní člen Dr. Fran Tominšek, čestný předseda Svazu slovinského Planinského Društva v Lublani, dožil se koncem listopadu 1938 sedmdesáti let. Dr. Tominšek byl průkopníkem horolezectví v Julských a Saviňských Alpách a má veliké zásluhy o organizaci alpismu v Jugoslávii. Mnogaja ljeta!

Bulharský car Boris alpista. V dvojčísle 9—10 Blgarského turisty uveřejňuje prof. V. Zacharjev článek o bulharském králi Borisovi jako milovníku hor. Na připojených třech snímcích jest vyobrazen car Boris na vrcholu Musaly, pak společně s ředitelem

musea Dr. Burešem na sněhovém svahu v rílské skupině a pak jako horolezec na hoře Mont Clapier 3045 m maritimských alpách.

Deutscher Alpenverein a italský alpský klub uzavřely kulturní dohodu, vedle které členové požívají vzájemná práva. Dohoda stala se na schůzi předsedů Manaresiho a Seys-Inquarta v Garmisch-Partenkirchen.

Organisace jihoslovanských turistických a horolezeckých klubů, sdružených v tamnějším svazu. Podle příručky Dr. A. Brileje čítá **Slovensko Planinsko Društvo** v Lublani 10.000 členů, sdružených ve 30 odbočkách a vlastní 59 turistických domů a chat. Předsedou jest dr. Jože Pretnar, tajemníkem dr. A. Brilej v Lublani. Spolek má 27 skoušených vůdců. Předsedou s v a z u jest dr. Fran Tominšek, tajemníky jsou dr. J. Pretnar a dr. A. Brilej, Lublaň, Aleksandrova cesta 4/I. **Turistovski klub »Skala«** v Lublani má 452 členů, 2 odbočky a 4 chaty. Předsedou jest dr. ing. Mat. Žumer, tajemníkem L. Burger, Lublaň, Slomškova ul. 5. **Hrvatsko planinsko društvo**, Zagreb, Varšavská ul. 2a/I, čítá 6832 členů, 51 odboček a 35 chat. Předsedou jest dr. Ante Cividini, tajemníkem J. Plaček. **Planinarsko društvo »Runolist«**, Zagreb, čítá 1368 členů. **Turistovski klub »Sljeme«** v Zagrebu má 313 členů horolezců a vlastní 2 chaty. **Društvo planinara u Bosni i Hercegovini** v Sarajevu má 768 členů, 7 odboček a 15 chat. **Planinarsko društvo »Romanija«** v Sarajevu čítá 574 členů, 2 odbočky a 2 chaty. **Planinarsko društvo »Fruška Gora«** v Novém Sadě má 5140 členů, 396 členů dorostu, 15 odboček a 8 chat. **Srpsko planinsko društvo**, Beograd, má 1309 členů, 318 členů dorostu, 14 odboček a 3 chaty. **Planinarsko društvo »Morava«** v Niši má 527 členů a 2 chaty. **Društvo planinara Južne Srbije** má 430 členů, 3 odbočky a 2 chaty.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie vydalo svoji výroční zprávu za rok 1937, podle které čítá 16.647 členů organizovaných ve 33 odbočkách. Spolek vlastní 48 obhospodařených chat a 10 chat bez zařízení. Záchraná služba jest zavedena v odbočce v Zakopaném, Stanislawově, Živci a některých jiných odbočkách. **Wysokogórski Klub** čítá 177 členů a sice varšavské kolo 95, krakovské 58 a zakopanské 24. Vedle toho čítá **Kolo taterników** v Lodži 22 členů a odbočka vysokohorského oddílu v Katovicích byla založena v roce 1936.

Horolezecké ležení v Pyreneích uspořádá »Groupe des Jeunes« v Toulousu. Ležení bude pravděpodobně u jezera Paderne na španělské straně v první polovině měsíce srpna t. r. V pořadatelsství jest náš člen Jean Prunet. Sraz v hotelu »Cirque de Gavarnie« u Pierra Vergera. Přibližná cena pobytu asi 300 fr.

Nový americký národní park byl zřízen v Kalifornii pod jménem John Muir-Kings Canyon National Park. Nalézá se na sever od Sequoiského národního parku v oblasti středního a jižního pramene Kings Riveru.

Výpravu do bulharských hor pořádá Slovensko Planinsko Društvo v Lublani od 17. do 31. srpna t. r. Účastníci navštíví Rílskou skupinu s klášterem, různé hory ve skupině Pirin a města Sofii, Plovdiv, Trnovo a Varnu, po případě i Cařihrad.

Jubileum padesátiletého trvání bulharského turistického klubu bude oslaveno letošního roku ve druhé polovině srpna. Oslav zúčastní se delegáti Klubu českých turistů a pravděpodobně i našeho klubu.

Horolezecká škola italského alpského klubu ve Val Rosandra pořádá v roce 1939 následující kursy: od 30. IV. do 11. VI. kursy skalní techniky, od 25. VI. do 23. VII. čtyřtýdenní skalní a ledovcové kursy na Jof Fuat v Julských Alpách z chaty Pellarini, od 23. VII. do 27. VIII. pět týdenních kursů lezeckých ve skupině Catinaccio v Dolomitech (vajoletské věže), od 1. do 29. IX. skalní kursy ve Val Rosandra. Přihlášky na kursy v Dolomitech: Attendimento Nazionale del C. A. . Milano, via Silvio Pellico 6, přihlášky na ostatní kursy: Direzione della Scuola nazionale di Alpinismo in Val Rosandra, Trieste, via Milano 2. Vedle toho pořádá turinská odbočka (U. G. E. T. Sezione C. A. I. Torino) v době od 23. VII. do 28. VIII. horolezecké kursy ve skupině Mont Blanc, Val Veni, Courmayeur (XV Campo Nazionale).

Zavedení italského pojmenování v údolí Aosty. Francouzská jména obcí v údolí Aosty obdržela italská pojmenování. Z hlavnějších obcí nazývají se nyní: Brusson, Castiglione Dora, Chatillon, Cormaiore, Courmayeur, Porta Litoria aneb Tuilla, La Thuile, Rema, Rhêmes, Valgrisenza, Valgrisanche, Valpellina, Valpelline, Valsavara, Valsavaranche, Cervinia, Valtourmanche.

Nová italská chata ve skupině Ortlesu byla otevřena v červenci 1938 pod jménem »Rifugio Carlo Locatelli«. Nalézá se ve výši 3360 m na Passo delle Baite. Z chaty

možno podniknouti výstupy na Cima di Campo Est a Ovest, Punta di Tuckett, Madacio di Dentro a Mezzo, Cime Campana, Cime Trafoi, Punta Thurwieser, a Coni di Chiaccio.

Refuge du Toubkal, nejvyšší chata v severní Africe, byla postavena loni ve výši 3207 m ve skupině Vysokého Atlasu v Maroku. Povolení k pobytu v chatě lze obdržeti u odbočky franc. alpského klubu v Marekeši.

Německá výprava do peruánských And odjela dne 8. dubna za vedení prof. Kinzla z Innsbrucku.

Odbočka německého Alpenvereinu ve Valparaisu v Chile slaví tento rok jubileum své 30leté činnosti. Odbočka v Santiagu byla založena později.

Klub slovenských turistů a lyžiarův konal dne 15. ledna t. r. svoji ustavující valnou hromadu, na které byl zvolen předsedou Dr. Andrej Pitoňák. Z valné hromady zaslal nám nově zvolený předseda srdečnou pozdravnou depeši, kterou jsme rovněž srdečným dopisem potvrdili. Sídlo nového klubu jest v Liptovském Sv. Mikuláši. Za čestného předsedu klubu byl zvolen zasloužilý průkopník slovenského horolezectví pan okr. školní inspektor Miloš Janoška, náš čestný člen. Prvním místopředsedou byl zvolen inž. Ján Pálka v Lipt. Sv. Mikuláši, druhým Mikuláš Mlynarčík v Žilině, třetím JUDr. K. Bulla v Banské Bystrici, čtvrtým inž. E. Fodor v Bratislavě a pátým Štefan Gmitro v Prešově. Za náčelníka turistiky zvolen prof. O. Nuska v Lipt. Sv. Mikuláši, náčelníkem lyžařství Dr. inž. Jozef Šimčíško v Banské Bystrici a náčelníkem horolezectva Fero Lipták ve Spišské Nové Vsi.

Stavba lanovky na Lomnický štít. Náš čestný člen p. M. Janoška uveřejňuje v časopise »Vysoké Tatry« č. 23 článek, ve kterém navazuje na stať dr. Fr. V. Kroutila v předposledním čísle »Horolezce« o zbytečném budování lanovky až na vrchol Lomnického štítu a rovněž protestuje proti znešvažení tohoto nejkrásnějšího štítu Vysokých Tater.

Nová lyžařská chata na Slovensku byla postavena okresním úřadem v Banské Bystrici v romantické poloze v Donovalech v Nízkých Tatrách, 1010 m nad mořem. Horský hotel má 32 pokojů s teplou vodou. Nájemcem jest p. Babúrek, dřívější nájemce chaty na Červenohorském sedle v Jeseníkách. Adresa: Donovaly, p. Motyčky při B. Bystrici.

Nová italská horolezecká škola. Na paměť zemřelého slavného italského alpisty Gabrielle Boccalatte založila turinská odbočka italského alpského klubu ve spojení s piemontskou skupinou C. A. A. I. horolezeckou školu »Scuola di Alpinismo Gabrielle Boccalatte«. Ředitelem školy jest Giusto Gervasutti, tajemníkem Guido Derege di Donato a vedle toho má škola 26 instruktorů. Teoretický kurs trvá od 31. března do 16. června a horolezecký kurs od 2. dubna do 18. června. Adresa k zápisu jest: C. A. I. Sezione di Torino, Via Barbaroux 1.

Zprávy ze Slovenska. Vojtěch Hudyma odešel, jak hlásí časopis »Vysoké Tatry«, do služb železničních. Novými redaktory »Krás Slovenska« stali se Lojza Janza v Dolním Smokovci a Branislav Jamnický v Novém Smokovci. Dosavadní redaktoři MUDr. L. Izák a Al. Lutenský odstoupili. Předsedou nově zřízené **Tatranské oblasti Klubu slov. turistů a lyžařů** byl zvolen J. Mikulecký, okr. náčelník v Popradě, a tajemníkem E. Chrien, notář z Velkého Slavkova.

LITERATURA

Als Letzter am Seil. Union, Deutsche Verlagsges., Berlin, Roth Co., vydala překlad francouzského alpisty E. R. Blanchete o jeho 12 prvotních výstupech ve švýcarských a francouzských Alpách. Kniha byla vyznamenána cenou francouzské akademie. S 3 obrazy, cena RM 7.80.

Bismillah, napsal prof. Dr. Filchner, Brockhaus, 114 fotografií s mapou a náčrtky. Kniha pojednává o výpravě prof. Filchnera Čínou od řeky Huangho až ku pramenům řeky Indus a do Srinagaru v Kašmíru. Cestovatel byl za svoji výpravu poctěn cenou německé říše.

Himalayan Quest, napsal Paul Bauer, vydal Nicholson and Watson, London. Kniha pojednává o německé výpravě na Siniolchu a Nanga Parbat. Cena 22 sh.

Akademische Section Wien des Deutschen Alpenvereins vydala ke svému padesátiletí pamětní knihu o 60 stranách a 6 obrazy.

Dr. Julius Kugy pracuje na novém díle o historii Monte Rosy.

Pavel Deliradev: *Rila*, svazek II., část I., 160 stran, Sofia. Cena 50 lvů.

Stefan Popov: *Planini i gora*. Náš přítel Stefan Popov, redaktor Blgarského turistického klubu v Sofii, vydal právě zajímavou knihu o bulharských horách s několika úvahami o dojmech v zahraničních horách a články o poměru člověka k horám. Nás zajímá nejvíce první díl, věnovaný horstvu v Bulharsku, v němž popisuje části nižších oblastí: Kozja stěna, Jumrukčal, pak rílskou skupinu: Musala, Belmeken, Rupite, Maljovicu a konečně okolí dupnické Rily: Damgu, Kalinin vrch a Pazar dere. Doporučujeme knihu pozornosti našich členů.

Indicatore turistico, alpinistico, sciistico del Piemonte, Adolfo Hess, Turin 1938, 344 stran.

Priročnik za planince, napsal Dr. A. Brilej. Slovinské Planinské Društvo vydalo znamenitou příručku pro horolezce. Knížka čítá 192 stran a obsahuje celou organizaci družstva, popis chat s cenami, vzdálenostmi a možnostmi výstupů na okolní vrcholy, seznam vůdců a data o klubech sdružených ve svazu planinských družstev v Jugoslavii. Velmi praktická příručka, kterou našim členům vřele doporučujeme.

Guido Rey, Das Matterhorn. Slavná kniha G. Reye vyšla v novém vydání v němčině, zpracoval Fritz Schmitt. Cena RM 6.—. 232 stránek s 32 obrazy, Bergverlag R. Rother, Mnichov.

Zeitschrift des Deutschen Alpenvereins, ročenka na rok 1938, vyšla nedávno a obsahuje na 246 stranách velmi zajímavý obsah. Z význačnějších článků uvádíme: Fritz Kasperek: Slavná výstupní místa ve východních Alpách, W. Flaig: Forno-Albigna-Bondasca, F. Malcher: Jižní část venedigerské skupiny, Dr. Paschinger: Východní Karavanky, K. Schmitt: výstupy v Arktisu, F. Delle Karth: německá výprava na Island v r. 1934 a 1936, Sepp Schmidbauer: Výstupy na Korsice, prof. Dr. Fester: Nejjižnější Kordillery, Jos. Koch: Chaty německého Alpenvereinu v čilských Kordillerách. Ročenka jest přiložená krásná mapa venedigerské skupiny.

»**Wierchy**«, rocznik XVI. — poświęcony górcom i goralszczyźnie. Vedle bohatého obsahu, naznačeného věnováním, mají zevrubné horolezecké zpravodajství — jak světové tak i domácí — za r. 1938, pak článek Stanislava Siedleckiego »Przejście z południa na północ przez zachodni Spitsbergen« a článek Jerzyho Golcze »Dziesięć lat w Alpach francuskich«. V článku Jerzyho Golcze je částečný přehled o práci polských alpinistů za uplynulých 10 let a z jejich činnosti třeba upozornit zejména na tyto výstupy: v r. 1931 výstup na Meije jižní stěnou. Tento výstup byl v pořadí druhým a byl proveden za velmi nepříznivých povětrnostních podmínek; — v r. 1932 vystoupili na Mont Blanc přes Péteret ve dvou dnech; — v r. 1938 byl proveden výstup na Mont Blanc východní stěnou směrem »Sentinelle Rouge«, a to autorem J. Golcem, Z. Korosadowiczem a W. Żulawskim. Měníci se struktura ledové bariery v horní části tohoto výstupu donutila lezce k odbočení do stěny a k nepříznivému bivaku, který měl za následek omrznutí a pozdější — patrně částečné — amputace prstů u nohou. — Zmínky zasluhuje též samostatný zimní výstup J. Golcze na Pavé v Oisans a z toho pak zvláště sestup asi s 600 m pádem po sněhovém a zledovatělém terénu, po kterém následovala ztráta vědomí, ze které se autor probral a dosáhl — jistě při maximálním vypětí síly a vůle — příštího dne do západu slunce chaty Chatelleret, kde dokázal vypít ještě 2 l horkého čaje, aby ztratil vědomí po druhé a probudil se až na klinice v Grenoble.

Moje przygody w Tatrach, Jan Rzewnicki, Warszawa 1938.

W sercu Kaukazu, Roman Wojtusiak, Lwów-Warszawa, 1937, nakl. Książnicy-Atlas, 254 stran s obr. Autor líčí výpravu Klubu Wysokogórskiego P. T. T. do centrálního masívu Kavkazu.

Kozubowa, 1928—1938. Polský spolek »Beskid Śląski« v Orlové vydal na památku desetiletí vlastní chaty v těšínských horách brožuru o Kozubové s okolím.

Beskidy Wysokie, Mgr. W. Midowicz, Kraków 1938, 48 stran. Knížka jest druhým dílem »Przewodnika narciarskiego po Karpatach i Tatrach«, vydaného polským lyžařským svazem a obsahuje lyžařský popis západních Beskyd se spojení na oravskou Maguru a na Malou Fatru.

Skalne drogy w Tatrach Wysokich (od 1926 do 1938), Dr. Z. Radwańska-Kuleszyna i T. Pawłowski. Warszawa 1938, 296 stran. Kniha obsahuje seznam nově vykonaných

výstupů v Tírách v letech od 1926 do 1938 podle dat uveřejněných ve dvou sešitech »Nowych dróg« z let 1931—1932 Wysokogórskim kolem a v pozdějších číslech Tatarnika.

Dauphiné, Maurice Paillon, Editions Alpina, Paris. Kniha je druhým svazkem díla Les Alpes de France a obsahuje hory v Dauphiné: Oisan, Belledonne a část kottických Alp. Skvělé dílo jest opatřeno krásnými ilustracemi.

Nouvelles Escalades dans les Alpes, Geoffrey Winthrop Young, z angličtiny přeložil B. Lemoine. Editions Attinger, 1939. Ve své knize »On High Hills« popisuje Young své slavné výstupy ve skupině Mont Blanc a ve švýcarském Oberlandu.

Um die Eiger-Nordwand. Heckmair-Vörg-Kasperek-Harrer. Zentralverlag N. S. D. A. P. Fr. Eher Nachf., München.

Der Bergsteiger von heute. Fritz Schmitt, Bergverlag R. Rother, München. Cena RM. 4.80.

Agenda de l'alpiniste et du skieur, 1938, G. Grosjean-Bienne, Imprimerie T. Ge-neux, Lausanne. Příručka švýcarského alpismu a lyžařství, obsahuje seznam chat, vůdců, s udáním horských výšek vrcholů a vůdcovských tarifů. Brožura má též velmi praktické sestavení výprav na několik dnů neb na týden.

Ein Weg zum Nanga Parbat, W. Merkl, Mnichov, nakladatelství Rother. Znameníť alpista W. Merkl vypravuje o svých výstupech na Laliderewand, Civettu, Cima de Campido, Torri, Lastei, Meije, Barre des Écrins, Cresta du Peutérey, Mont Blanc della Brenva, Kavkaz a na Himalaje.

Vom Montblanc zum Wilden Kaiser, S. Plietz, Verlag E. Rientsch, Curych. Spisovatel popisuje výstupy v Dauphiné, na Monte Rosa, ve skupině Mont Blanc, Dolomitech, Doldenhorn, Kreuzberg a Wilder Kaiser.

Le massif du Toubkal, guide de la montagne marocaine. Jean Dresch et Jacques de Lépiney. První průvodce po marockých horách, 236 stran s mapkami a obrázky. Office Chérifien du Tourisme, 25, rue de la République, Rabat.

RICHARD HULATA

továrna na uzenářské zboží
a masové konzervy

Praha XII, Francouzská 29

*soutěží úspěšně
výbornou jakostí
svých výrobků*

Věstník Klubu českých alpinistů vychází čtyřikrát do roka. — Vydává Klub českých alpinistů. — Řídí Dr. Karel Kuchař s redakčním kruhem. — Redakce a administrace: Praha II., Albertov 6. — Autoři odpovídají sami za obsah článků. — **Věstník zasilá se členům Klubu zdarma.** — Pro nečleny předplatné K 20.— ročně. Do ciziny K 25.— ročně.

Účet Poštovní spořitelny, Praha: čís. 70.457 Klub českých alpinistů, Praha.

Členský příspěvek: řádní 25 K, rodinní 10 K, studenti 15 K.

Bulletin du Club Alpin tchèque, paraissant six fois par an. — Éditeur Club Alpin tchèque. — Rédaction et Administration: Dr. Karel Kuchař, Praha II., Albertov 6. — Pour les membres du Club gratis. — Abonnement K 20.— par an. A l'étranger K 25.—.

Dokonalá výzbroj,
základ úspěchu

SPORT DŽBÁNEK

Praha, Spálená 30

Elektrovodné kabely

pro vešk. napětí, telefonní kabely, dynamodráty,
armatury pro kabely silno- i slaboproudé, drátěná
lana pro všechny účely vyrábí v 1a jakosti a dodává

KABLO akc. továrna na káble
a drátěná lana,

Praha I., Staroměstské nám. 16

Telef. 244-17. (Palác Kinský) Telef. 260-69.

Výhradní licenční výroba drátěných lan systém
TRULAY-KABLO a ohebných hřídelů pro dál-
kové řízení TELEFLEX.

Obuv Štěpánek svojí prvotřídní jakostí uspokojí i nejnáročnější.

Štěpánek - továrna obuvi, Praha - Hostivař

PRODEJNY:

Vršovice, Palackého tř. 49
Košíře, proti bio Zvon
Hostivař, Husova tř.
Brandýs n./L., Husova tř.
Plzeň, Palackého tř. 13
Rokycany, náměstí
Dvůr Král n./L.

OBCHODY OBUVÍ:

Miroslav Douša,
Vinohrady, Bělehradská 30
Matylda Bouchalová,
Strašnice, Vinohradská
Alfred Schneider,
Žižkov, Sladkovského nám.

Jednou zkusit
a jste její!

To je čarovná moc **hořčice Zet-Zet**. Kdo
ji ochutnal, zůstane vždycky při ní. Má
skvělé aroma, výtečnou chuť a je zdravá,
protože ryze přírodní. Podporuje trávení.
Kelímek **hořčice Zet-Zet** stojí korunu,
vinná (sladká) korunu dvacet.

Dr. F. ZÁTKA a s., Praha X.

**Benešovy uzeniny
Praha**

Do nového jara
karamely

Alpská, lyžařská, sportovní
výzbroj

ROTT-PRAHA

MALÉ NÁMĚSTÍ

Založeno 1840 Telefon 268-31

NOVÝ AUTOMOBIL ŠKODA-POPULAR OHV

s motorem obsahu 1,1 litru, o výkonu 30 ks uvádíme na trh. Je ještě rychlejší a pohodlnější při nezměněné úspornosti. Má větší rozchod kol, diferenciál a hydraulické brzdy. Zaručuje levnou, rychlou a bezpečnou dopravu.

ASAP • Zavod Mladá Boleslav

DÁMSKÉ LÁTKY
VLNĚNÉ - HEDVABNÉ A PRACI
elegantní novinky na pláště, komplety,
kostýmy a šaty - dále látky na pánské
obleky koupíte u mne opravdu dobře. Mimo Prahu zasílám vzorky.

BARHOŇ
PRAHA-NÁRODNÍ TR.
SMÍCHOV ŽIŽKOV
Arbesovo nám. Husova tř.

..RAKO..

ZNAČKA HODNOTNÝCH KERAMICKÝCH VÝROBKŮ
RAKOVNICKÉ A POŠTORENSKÉ KERAMICKÉ ZÁVODY AKC.
V RAKOVNÍKU

Alpanská růže

Původní
krásné květy a barvy
horských květin
v alpinu Vaší zahrádky
vykouzli
speciální zahradní hnojivo

HORTUS

Kdekoliv a kdykoliv
můžete utrpět úraz. Odškodné
zajistí Vám za výhodných podmí-
nek úrazové pojištění.

SEKURITAS

akciová pojišťovna v Praze
II., Vodičkova 20, telefon 28.641.
Informace bezplatně.

Do tlumoku na horské tury doporučujeme

**ODKOLKŮV chléb »Selský«
balený »Vita«**

**nebo balený
100% žitný chléb**

**ODKOLKOVY perníky,
sušenky a marcipány**

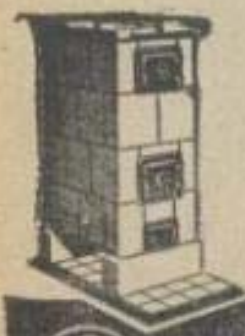
Lana horolezecká ve velkém do-
dává Antonína Fleissiga nástupce
Frant. E. Pěta, Praha, Národní tř. 20.
Založeno 1884. - Výhradní prodej
světové značky S. F. Füssen.

Obchod uhlím Živnostenské banky
Praha II., Jungmannova třída č. 1 a. — Telefon č. 329-31 serie.
Filialky: Brno, telefon č. 110-81, 110-82. Moravská Ostrava, telefon
č. 3602, 3603. Bratislava telefon č. 1483.
Telegrafická adresa: ŽIVNOCARBO.

Komisionářský prodej uhlí a koksu s revíru ostravsko-karvinského.
Export uhlí a koksu do Polska, Jugoslaviie, Bulharska, atd. Prodej
lá dřevěného uhlí rostlinného bukového.

Umělecký fotoatelier A. WILDT, Praha I., na Příkopě 33.

Doporučujeme všem členům tento závod, který Vás uspokojí jak
provedením tak i levnou cenou. Telefon 216-12.

ÚTULNÁ DOMÁCNOST!

ZDRAVÉ TEPLLO!

Úspora paliv je zejména dnes důležitá!

Přenosná kachlová kamna

násypná i stáložární v mnoha barvách

dodáváme hotová do bytu.

Výhodné stáložární topení uhlím i dřívím.

Žádejte nové prospekty.

**ZÁPADOČESKÉ
KAOLINKY A.S.**

PRAHA II., DUJČOVNY 9. Telefon: 29841